

1 Ιουνίου 2014

Άγιος Ιουστίνος, Μάρτυς και Φιλόσοφος

/ [Πεμπτούσία](#)

image not found or type unknown

Σήμερα, πρώτη ημερολογιακή μέρα του καλοκαιριού, η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη μιας από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες του 2ου μ.Χ. αιώνα, του μάρτυρα και απολογητή Ιουστίνου. Ο Ιουστίνος συνετέλεσε στην εξάπλωση του ευαγγελικού μηνύματος ιδιαίτερα στους κύκλους των «πεπαιδευμένων» και η συμβολή του στη στερέωση της νέας πίστης έναντι των επιθέσεων (στο θεωρητικό επίπεδο) από τους εθνικούς φιλοσόφους ήταν αποφασιστική.

Γεννήθηκε στις αρχές του 2ου αι. από εθνικούς γονείς στη Φλαβία Νεάπολη της Παλαιστίνης. Όντας πολύ φιλομαθής, γνώρισε όλα τα φιλοσοφικά συστήματα της εποχής του, χωρίς όμως να προσκολληθεί ιδιαίτερα σε κανένα απ' αυτά. Αντίθετα, όταν μυήθηκε στο Χριστιανισμό από κάποιον γέροντα (περί το 130-135), συνειδητοποίησε ότι βρήκε αυτό που αναζητούσε. Διατήρησε, ωστόσο, και μετά την προσχώρησή του στις τάξεις των Χριστιανών το «φιλοσοφικό τρίβωνα» (το ένδυμα που φορούσαν οι διδάσκαλοι της Φιλοσοφίας), και αυτό επειδή θεωρούσε τη διδασκαλία του Ιησού ως τη «μόνη φιλοσοφίαν ασφαλή τε και σύμφορον».

Ξεχωριστός σταθμός στη ζωή του, αλλά και στη σύνολη χριστιανική γραμματεία, υπήρξε η συνάντησή του με τον Ιουδαίο Τρύφωνα, με τον οποίο είχε εκτενείς συζητήσεις σχετικά με το περιεχόμενο της χριστιανικής διδασκαλίας και τις διαφορές του από την ιουδαϊκή παράδοση. Καρπός αυτής της αντιπαράθεσης υπήρξε ο ομώνυμος «Διάλογος», ο οποίος περιλαμβάνει μια ευφυή ανάλυση του μηνύματος του Ναζωραίου.

Αργότερα μετέβη στη Ρώμη, όπου ίδρυσε φιλοσοφική σχολή, διδάσκοντας τις αλήθειες του Ευαγγελίου. Το περιεχόμενο των λόγων του έγινε σύντομα γνωστό σε όλη την πόλη, γεγονός που δημιούργησε αντιπαράθεσεις με τους επικεφαλής των εθνικών σχολών. Η κατάληξη των διαφωνιών ήταν να διαβληθεί ο ενοχλητικός για τους εθνικούς Ιουστίνος στις ρωμαϊκές αρχές, να συλληφθεί και να οδηγηθεί στο μαρτύριο (περί το 165), μαζί με έξι μαθητές του. Προηγουμένως, όμως, πρόλαβε να συντάξει δύο απολογίες, μία προς τον αυτοκράτορα και μία προς τη Σύγκλητο, στις οποίες περιγράφει τη λατρεία (με πολύτιμες ιστορικά πληροφορίες και λεπτομέρειες) και την πίστη των Χριστιανών, επιχειρηματολογώντας αναλυτικά και πειστικά ενάντια στα τερατώδη ψεύδη που διέσπειραν όσοι τους εχθρεύονταν.

Διασώζεται το «Μαρτυρολόγιό» του, που πρέπει να έχει συνταχθεί περί τους δύο αιώνες αργότερα, με βάση τις διασωθείσες μαρτυρίες για το θάνατό του, και στο οποίο εκτίθενται οι στιγμές του μαρτυρίου του. Στο ρωμαϊκό κοιμητήριο της Πρίσκιλλας έχει βρεθεί επίσης επιτύμβια επιγραφή «ΜΧΙΟΥΣΤΙΝΟΣ» (Μάρτυς Χριστού Ιουστίνος), που πιστεύεται πως αναφερόταν σ' εκείνον.

Ο άγ. Ιουστίνος χρησιμοποίησε στη διδασκαλία του την έννοια του λόγου, προσφιλή στο φιλόσοφο Ηράκλειτο, τον ευαγγελιστή Ιωάννη, τους Στωικούς φιλοσόφους, ορισμένους αιρετικούς Γνωστικούς και εν μέρει στον άγ. Ιγνάτιο. Στον ίδιο οφείλουμε τη διδασκαλία του «σπερματικού λόγου», σύμφωνα με την οποία ο Θεός είχε αποκαλύψει εν σπέρματι στους ανθρώπους όλων των λαών τη διδασκαλία της σωτηρίας τους. Όσοι απ' αυτούς καλλιέργησαν την ατελή αυτή αποκάλυψη, έφτασαν σε σημαντικά μέτρα αλήθειας. Βλέπει έτσι να υπάρχουν και χριστιανοί προ Χριστού. Γι' αυτό, ακόμη, και όσοι φιλόσοφοι δίδαξαν την αλήθεια,

αντιμετώπισαν διώξεις. Παρά τις τεχνικές αδυναμίες του ύφους του, εντυπωσιάζει γενικά η θέρμη της συγγραφής του.